

Teraz paszport uzyskasz jeszcze łatwiej – sprawdź, co się zmieniło!

Od 13 listopada 2022 formalności związane z wnioskowaniem o paszport będą jeszcze prostsze. – „Usprawniamy funkcjonowaniu rejestrów centralnych. Odchodzimy od wypełniania wniosku paszportowego odręcznie. O możliwości odbioru gotowych dokumentów urząd poinformuje smsem lub mailowo, jeśli podamy swoje dane kontaktowe. Dzięki nowej e-usłudze będzie też można zgłosić online utratę lub uszkodzenie paszportu” – podkreśla pełnomocnik rządu ds. cyberbezpieczeństwa Janusz Cieszyński.

Nowe e-usługi

Jeżeli przy wypełnianiu wniosku podasz swój numer telefonu komórkowego lub adres e-mail, zostaniesz powiadomiony o tym, że nowy paszport jest gotowy do odbioru. Przy odbiorze paszportu organ wydający będzie mógł potwierdzić Twoją tożsamość także na podstawie odcisku palca.

Dzięki nowym e-usługom sprawdzisz również:

- swoje dane w Rejestrze Dokumentów Paszportowych (RDP),
- czy paszport lub inny dokument paszportowy jest gotowy do odbioru,
- ważność paszportu lub innego dokumentu paszportowego,
- a osoby, które złożyły wniosek o paszport za granicą, będą mogły potwierdzić odbiór paszportu lub innego dokumentu paszportowego, który dostarczył kurier.

Zgłoś online utratę paszportu!

– „Cyfryzujemy Polskę, aby wszystkim nam żyło się wygodniej i każdy mógł załatwić sprawy urzędowe online. Nowy Rejestr Dokumentów Paszportowych będzie częścią sześciu innych

rejestrów centralnych, w tym dowodów osobistych, stanu cywilnego, czy numerów PESEL. Wiarygodne informacje, zgodne z dokumentami, to fundament cyfrowego urzędu. Pomaga optymalizować procesy, ale przede wszystkim jest realnym udogodnieniem dla obywateli, dając im dostęp do urzędu 24h na dobę z dowolnego miejsca na świecie. Rejestr Dokumentów Paszportowych pozwoli coraz więcej spraw związanych z paszportami zrealizować przez internet, bez konieczności wizyty w urzędzie” – wyjaśnia minister Cieszyński.

Jednym z udogodnień, które oddajemy w ręce obywateli, jest możliwość zgłoszenia online uszkodzenia paszportu albo innego dokumentu paszportowego. Można to zrobić w trzech prostych krokach:

1. Zweryfikuj swoją tożsamość online. Możesz to zrobić za pomocą profilu zaufanego lub e-dowodu.
2. Wejdź na portal gov.pl w zakładkę [„Usługi dla Obywatela”](#). Znajdź e-usługę „Zgłoś utratę lub uszkodzenie paszportu lub innego dokumentu paszportowego”.
3. Kliknij „Wyślij zgłoszenie” i potwierdź za pomocą e-podpisu, profilu zaufanego, e-dowodu lub kwalifikowanego podpisu elektronicznego.

Uwaga! Punkty paszportowe będą nieczynne!

W związku z wdrożeniem nowego systemu, od 8 listopada (godz. 14.00) do 13 listopada (godz.00) czasu środkowo-europejskiego organy paszportowe w kraju i za granicą nie będą przyjmować wniosków o paszporty, ani wydawać dokumentów paszportowych.

Jeśli więc dostałeś powiadomienie, że odbiór paszportu przypada w tym terminie, prosimy o udanie się do punktu paszportowego najpóźniej 8 listopada do godz. 14.00. W przypadku uzasadnionej potrzeby w tym okresie, będzie można uzyskać paszport tymczasowy.

Wprowadzeniu nowego Rejestru Dokumentów Paszportowych towarzyszy kampania informacyjna.

Potrzebujesz paszportu? Ta informacja jest dla Ciebie!

Punkty paszportowe w kraju
i za granicą **będą nieczynne**

od 8 listopada (godz. 14.00 CET) do 13 listopada (godz. 00.00 CET)

**W sytuacjach nadzwyczajnych wydawane
będą wyłącznie paszporty tymczasowe**

Uruchamiamy nowe e-usługi.

Już od 13 listopada paszport uzyskasz jeszcze łatwiej!

Rejestr
Dokumentów
Paszportowych

#CyfryzujemyPolskę

Źródło: gov.pl

Nabór na bezpłatne szkolenie dla kandydatów na rodzinę zastępczą niezawodową

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej jako Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej zaprasza do wzięcia udziału w bezpłatnym szkoleniu dla kandydatów na rodzinę zastępczą niezawodową, które odbędzie się w dniach 18,19,20 listopada 2022 r. oraz 25, 26,27 listopada 2022 r.

Nabór chętnych do udziału w szkoleniu trwa do 7 listopada 2022 r.

Kandydaci do sprawowania funkcji rodziny zastępczej muszą spełniać następujące warunki:

- dają rękojmię należytego sprawowania pieczy zastępczej,
- nie są i nie byli pozbawieni władzy rodzicielskiej, oraz władza rodzicielska nie jest im ograniczona ani zawieszona,
- wypełniają obowiązek alimentacyjny – w przypadku gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynika z tytułu egzekucyjnego,
- nie są ograniczeni w zdolności do czynności prawnych,
- stan zdrowia pozwala im na właściwą opiekę nad dzieckiem,
- przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- mają odpowiednie warunki bytowe i mieszkaniowe umożliwiające dziecku zaspokojenie jego indywidualnych potrzeb,
- nie byli skazani prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe,
- nie figurują w rejestrze sprawców przestępstw na tle seksualnym,
- co najmniej jedna osoba tworząca tę rodzinę musi posiadać stałe źródło dochodów.

Zgłaszać mogą się zarówno osoby pozostające w związku małżeńskim jak i osoby samotne.

Osoby spełniające powyższe wymagania zachęcamy do kontaktu z pracownikami Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej osobiście Limanowa ul. Matki Boskiej Bolesnej 16 od poniedziałku do piątku w godzinach od 7.15-15.15 lub telefonicznie – tel. 18 44 99 757.

Informacja **dotycząca**

obowiązku posiadania aktywnego profilu na portalu ZUS – Platforma Usług Elektronicznych (PUE) ZUS

Od stycznia 2023 roku, zgodnie ze zmianami w przepisach, każdy, kto jest płatnikiem składek, będzie miał ustawowy obowiązek posiadania aktywnego profilu na portalu ZUS – Platforma Usług Elektronicznych (PUE) ZUS.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych zachęca przedsiębiorców, do założenia konta już dzisiaj.

– Można to zrobić samodzielnie on-line – w domu – zakładając własne konto PUE za pomocą swojego profilu zaufanego lub za pomocą bankowości elektronicznej.

– Można skorzystać z pomocy pracownika ZUS podczas e-wizyty <https://www.zus.pl/e-wizyta> lub podczas kontaktu z Centrum Obsługi Telefonicznej ZUS (tel. 22 560 16 00) w czasie której wyjaśnimy, jak – krok po kroku – założyć swoje konto PUE.

– Założyć konto PUE ZUS można również osobiście, podczas tradycyjnej wizyty w placówce ZUS (w poniedziałki pracujemy do godz. 17.00, od wtorku do piątku do godz. 15.00).

Do tej pory obowiązek posiadania profilu na PUE ZUS mieli płatnicy rozliczający składki za więcej niż 5 osób. Po zmianach przepisów, obowiązek ten dotyczy wszystkich przedsiębiorców – także właścicieli małych firm, czyli zatrudniających do 5 pracowników oraz tych, którzy płacą składki tylko za siebie. Obecnie na PUE ZUS profil z rolą płatnika ma ponad 89 % osób prowadzących własną działalność i ponad 87 % firm rozliczających składki od 1 do 5 osób. Płatnicy, którzy aktualnie rozliczają składki w ZUS i nie mają profilu na PUE ZUS, powinni więc założyć go do 30 grudnia 2022 r.

Jesteś płatnikiem składek?

Załącz konto na PUE ZUS!

Teraz to Twój obowiązek

Platforma Usług Elektronicznych (PUE) umożliwi Ci załatwienie Twoich spraw w ZUS online – w dowolnym miejscu i czasie.

Co zyskasz?

kontrolę najświeższych
realizacji Twojej
firmy z ZUS

elektroniczne wnioski
w Twoich sprawach

szybką informację
o m.ż.LA Twoich
pracowników

Jak założyć konto?

Wjdź na stronę [www.zus.pl](#) i wybierz przycisk „Zarejestruj w PUE” lub odwiedź dowolną placówkę ZUS albo skorzystaj z e-wizyty w ZUS.

Obowiązek założenia konta PUE ZUS wynika z art. 141 § 1 pkt 10 i 11 ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o świadczeniach z tytułu ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 1040).

Zeskanuj kod QR
i dowiedz się więcej!

III Powiatowy Konkurs na Ozdobę Choinkową z motywem regionalnym

Zbliżające się wielkimi krokami Święta Bożego Narodzenia to wyjątkowy czas, któremu towarzyszy niepowtarzalna atmosfera. W radosne bożonarodzeniowe oczekiwanie po raz kolejny wprowadzi nas organizowany przez Powiat Limanowski konkurs na Ozdobę Choinkową z motywem regionalnym.

W III edycji konkursu mogą wziąć udział wszyscy zainteresowani mieszkańcy powiatu limanowskiego. Własnoręcznie wykonane ozdoby choinkowe z motywem regionalnym należy złożyć w terminie do 14.12.2022 r. do godz. 15:00 w Starostwie Powiatowym w Limanowej pok. 344 III piętro.

Celem konkursu jest kultywowanie tradycji Świąt Bożego Narodzenia, podtrzymywanie i pielęgnowanie tradycji wykonywania ozdób bożonarodzeniowych, wspieranie amatorskiej twórczości artystycznej na terenie powiatu oraz rozwijanie i prezentowanie uzdolnień artystycznych mieszkańców regionu.

Na zwycięzcę czeka bon o wartości 500 zł !

Szczegółowe informacje, regulamin oraz karty zgłoszenia konkursu załączone są poniżej:

[REGULAMIN III POWIATOWEGO KONKURSU NA OZDOBĘ CHOINKOWĄ](#)

Załączniki: [KARTA ZGŁOSZENIA I OŚWIADCZENIA](#)

Powiat Limanowski

III Powiatowy Konkurs na Ozdobę Choinkową z motywem regionalnym

Dla kogo?

W konkursie mogą wziąć udział wszyscy zainteresowani mieszkańcy powiatu

Co zrobić?

Własnoręcznie wykonaną ozdobę choinkową z motywem regionalnym (technika i materiał dowolne)

Do kiedy?

Prace wraz z czytelnie wypełnioną kartą zgłoszeniową należy składać do dnia **14.12.2022 r. do godziny 15.00** w Starostwie Powiatowym w Limanowej ul. Józefa Marka 9, pok. 344

Regulamin dostępny na stronie internetowej www.powiat.limanowski.pl

Ogłoszenie o przetargu

Zarząd Powiatu Limanowskiego ogłasza II przetarg u s t n y nieograniczony na sprzedaż prawa użytkowania wieczystego nieruchomości, położonej w obrębie 3 przy ul. Fabrycznej w Limanowej.

Przedmiotem przetargu jest:

Sprzedaż prawa użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej niezabudowanej, oznaczonej jako działka ewid. nr 380/74 o powierzchni 0,2147 ha, objęta księgą wieczystą nr NS1L/00041721/6 położonej w Limanowej obręb 3 Miasta Limanowa.

[Treść ogłoszenia](#)

W Starej Wsi odbył się Spacer Historyczny

29 października br. odbył się ostatni z cyklu spacerów historyczny Szlakiem Armii Krajowej na Ziemi Limanowskiej.

Tematem przewodnim wędrówki były miejsca kaźni ofiar niemieckiej okupacji w Starej Wsi. Spacer prowadził Przemysław Bukowiec, a Organizatorem wydarzenia była Lokalna Organizacja Turystyczna Powiatu Limanowskiego.

Uczestnicy sobotniego wydarzenia o godz. 15.00 wyruszyli na spod kościoła parafialnego pw. Św. Józefa Rzemieślnika w Starej Wsi. Na początku prowadzący powitał przybyłych gości, turystów oraz mieszkańców Starej Wsi. Obecni byli: Agata Zięba

– Prezes Lokalnej Organizacji Turystycznej Powiatu Limanowskiego, przedstawiciele Powiatu Limanowskiego, który reprezentowali: Józef Jaworski – Członek Zarządu Powiatu Limanowskiego oraz radny powiatowy Stefan Hutek. W wydarzeniu uczestniczyli również Wójt Gminy Limanowa – Jan Skrzekut oraz przedstawiciele lokalnych instytucji. Damian Król oraz Agnieszka Pławecka z zespołu regionalnego „Starowiejski Hyr” przybliżyli ciekawostki kulturowe, etnograficzne i regionalne związane z tradycją oraz historią Starej Wsi.

Prowadzący wędrowkę historyczną Przemysław Bukowiec przedstawił historię Starej Wsi w okresie międzywojennym, wydarzenia pierwszych lat okresu okupacji na Limanowszczyźnie, politykę eksploatacji beskidzkiej wsi przez niemieckiego okupanta w czasie II Wojny Światowej oraz formy stosowanych represji. Wśród wymienionych organizacji przedstawiono i opisano najważniejsze organizacje m.in. – Ruch Ludowy „Roch” (Bataliony Chłopskie), Związek Walki Zbrojnej – Armię Krajową oraz Związek Czynu Zbrojnego.

Uczestnicy spaceru poznali historię ZCZ oraz tragiczne losy mjr Antoniego Gryziny-Laska „Doktora Świdra” oraz jego

rodziny. Prowadzący historyczną wędrowkę scharakteryzował działalność konspiracyjną pochodzącego ze Starej Wsi – Wincentego Gawrona „Dębskiego” – jego ucieczkę z KL Auschwitz oraz dalsze wojenne losy.

Spod kościoła w Starej Wsi udano się na tzw. „Pożary”, gdzie znajduje się miejsce masowych egzekucji limanowskich Żydów w latach 1941-1942, przeprowadzonych przez niemiecki aparat represji. Tam Przemysław Bukowiec wraz z historykiem z Karolem Wojtasem przybliżyli najważniejsze informacje na temat historii zagłady limanowskich Żydów oraz historię egzekucji na „Pożarach”. W czasie spaceru nie zabrakło wymiany informacji oraz rozmów z mieszkańcami Starej Wsi oraz turystami.

Kolejnym punktem programu spaceru było odwiedzenie pomnika ofiar niemieckiej egzekucji z 23 lutego 1944 r. W odwecie za działalność partyzancką, rozstrzelano wówczas 19. polskich zakładników. Przemysław Bukowiec zapoznał wszystkich z historią i okolicznościami tego tragicznego wydarzenia – z tego aktu terroru ocalała jedna osoba. Przedstawiono również uczestnikom historię budowy pomnika ofiar i z informacjami tablicy Szlaku AK na Ziemi Limanowskiej, umieszczonej pod

drugiej stronie drogi powiatowej naprzeciwko pomnika.

Ostatnim etapem spaceru – była wizyta w kaplicy, w dolnej części kościoła w Starej Wsi Damian Król z ks. proboszczem Mariuszem Nosalem przybliżyli plany szczególnej inicjatywy związanej z twórczością religijno-patriotyczną Wincentego Gawrona. Oskar Broda opowiedział o zmianach w ubiorze w połowie lat 40. XX wieku. Na zakończenie spotkania prowadzący spacer przeprowadził konkurs w formie quizu z nagrodami.

Organizatorzy dziękują wszystkim uczestnikom spacerów za aktywny udział w poznawaniu historii Ziemi Limanowskiej.

źr./fot. : LOT Limanowa

Wyniki Konkursu wiedzy o ochronie przyrody 2022

Poniżej przedstawiamy wyniki Konkursu wiedzy o ochronie przyrody, który odbył się 27 października w Starostwie Powiatowym w Limanowej.

Miejsce Szkoła Podstawowa klasy I-IV

I ZSiP Olszówka Julia Wietrzyk

II ZPO Jurków Emilia Olszewska

II SP Podłopień Michał Czyrnek

III SP Sadek-Kostrza Karol Misiura

Wyróżnienie ZSPiP Słopnice Jarosław Florek
Wyróżnienie SP Młyńczyska Judyta Tokarczyk
Wyróżnienie SP Sadek-Kostrza Sebastian Solak

Miejsce Szkoła Podstawowa klasy V-VIII

I ZSO Skrzydlna Jakub Tomera

II SP Młyńczyska Krzysztof Piwowarczyk

III SP Chyszówki Justyna Bolisęga

III SP Nr 2 Siekierzyna Michał Piastusiński

Wyróżnienie SP Nr 2 Mszana Dolna Wiktoria Lipińska

Wyróżnienie ZPO Jurków Magdalena Mańka

Wyróżnienie SP Wilczyce Szymon Wątor

I I LO Limanowa Julia Tomera

II ZSP Mszana Dolna Małgorzata Barzyk

II ZSP Mszana Dolna Patrycja Klimara

III ZSP Mszana Dolna Paulina Niedojad

Wyróżnienie I LO Limanowa Jan Szubryt

Wyróżnienie I LO Limanowa Anastazja Pałka

Wyróżnienie ZS Nr 1 Limanowa Piotr Wilczyński

W konkursie wzięło udział 86 dzieci. O wręczeniu nagród poinformujemy wszystkich laureatów telefonicznie.

Gratulujemy i dziękujemy wszystkim za udział!

V Konferencja na temat przedsiębiorczości w Gminie Dobra

27 października w Urzędzie Gminy Dobra odbyła się kolejna Konferencja na temat przedsiębiorczości. To już piąte tego typu spotkanie, w którym uczestniczyli przedsiębiorcy z terenu gminy.

W konferencji udział wzięli: Starosta Limanowski Mieczysław Uryga, Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Limanowej Marek Młynarczyk i Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego Adam Wiśniewski. Konferencję otworzył i poprowadzili Benedykt Węgrzyn Wójt Gminy Dobra.

Podczas spotkania poruszono następujące tematy:

Starosta Limanowski przedstawił zebranim przedsiębiorcom możliwości wsparcia działalności gospodarczej ze środków Funduszu Pracy.

Następnie Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy omówił aktualną sytuację na rynku pracy w powiecie limanowskim, z wyszczególnieniem wskaźników w Gminie Dobra oraz przedstawił działania podejmowane przez urząd pracy w celu pomocy przedsiębiorcom.

W kolejnym punkcie spotkania Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego nakreślił obowiązujące przepisy prawa budowlanego, ważne szczególnie dla otwierających się mikro- i makro-przedsiębiorstw.

Ważną częścią spotkania była przedstawiona przez Wójta Gminy Dobra informacja na temat przystąpienia do nowego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla Gminy Dobra i jego wpływu na przyszły rozwój

przedsiębiorczości na terenie gminy.

Podczas konferencji głos zabrali również właściciele firm, którzy podzielili się swoimi doświadczeniami i problemami związanymi z obecną sytuacją na rynku spowodowaną wzrostami cen energii.

Źródło, fot.: UG Dobra

Program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023 – diagnoza potrzeb

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej, w związku z ogłoszonym przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Programem pn. „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023, realizowanego w ramach środków Funduszu Solidarnościowego, przeprowadza diagnozę potrzeb w środowisku Powiatu Limanowskiego.

Głównym celem Programu jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

1) dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności,

2) osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem traktowanym na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności

– poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej.

Usługi opieki wytchnieniowej przysługują w przypadku zamieszkiwania członka rodziny lub opiekuna we wspólnym gospodarstwie domowym z osobą niepełnosprawną i sprawowaniu całodobowej opieki nad tą osobą.

Program ma zapewniać czasowe odciążenie od codziennych obowiązków łączących się ze sprawowaniem opieki, zapewnieniu czasu na odpoczynek i regenerację.

Kto może świadczyć usługi opieki wytchnieniowej?

Usługi opieki wytchnieniowej mogą być świadczone przez:

osoby posiadające dyplom potwierdzający uzyskanie kwalifikacji w zawodzie asystent osoby niepełnosprawnej/pielęgniarka lub innym, zapewniającym realizację usługi opieki wytchnieniowej w zakresie adekwatnym do indywidualnych potrzeb osoby niepełnosprawnej lub

osoby posiadające, co najmniej 6-miesięczne udokumentowane doświadczenie w udzielaniu bezpośredniej pomocy/opieki osobom niepełnosprawnym, w tym doświadczenie zawodowe, udzielanie wsparcia osobom niepełnosprawnym w formie wolontariatu itp. Posiadanie doświadczenia, o którym mowa w pkt 2, powinno zostać udokumentowane pisemnym oświadczeniem podmiotu, który zlecał udzielanie bezpośredniej pomocy osobom niepełnosprawnym

Przez podmiot, który zlecał udzielanie bezpośredniej pomocy osobie niepełnosprawnej, należy również rozumieć osobę fizyczną, która zleciła udzielenie bezpośredniej pomocy osobie niepełnosprawnej lub opiekuna prawnego. Przez zlecenie należy rozumieć, nie tylko umowy cywilnoprawne ale również umowy o pracę.

Szczegółowe informacje dot. Programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023 znajdziesz tutaj: [PROGRAM-OPIEKA-WYTCHNIENIOWA_2023](#)

W związku z powyższym Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej zwraca się z prośbą do zainteresowanych mieszkańców Powiatu Limanowskiego o kontakt z tut. Centrum w celu zgłaszania potrzeb w przedmiotowym zakresie.

Z uwagi na procedurę Programu, w tym termin złożenia wniosku samorządu powiatowego do właściwego wojewody deklaracje osób zainteresowanych uczestnictwem prosimy kierować do dnia 4 listopada 2022 r. do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej, telefonu kontaktowy: 18 33 37 825.

UWAGA!!! Zgłoszenie chęci udziału w Programie nie jest równoznaczne z przyznaniem usług w ramach Programu!

Źródłem finansowania Programu będą środki z Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych, którego główną ideą jest m. in. wsparcie społeczne osób niepełnosprawnych.

Ministerstwo Rodziny
i Polityki Społecznej

Spacer historyczny w Mszanie Dolnej

29 października br. w Mszanie Dolnej odbył się Spacer historyczny. Było to już drugie wydarzenie w ramach projektu,

realizowanego przez Stowarzyszenie „Kierunek Przyszłość” oraz Miejską Bibliotekę w Mszanie Dolnej. Prowadzący Michał Wójcik – badacz, publicysta i popularyzator lokalnej historii przybliżył uczestnikom sylwetki osób, spoczywających na mszańskim cmentarzu oraz wywarły znaczący wpływ na dzieje miasta.

Cmentarz parafialny w Mszanie Dolnej został założony ok. 1890 r. i znajdował się wówczas poza terenem zabudowanym. Ze względów sanitarnych zaprzestano pochówków przy kościele. Świadczyło to o rozwoju miasta na przełomie XIX i XX w. Pierwotnie ulica, biegnąca obok nekropolii, nosiła nazwę Cmentarnej. Obecnie jej patronem jest zasłużony duszpasterz i działacz społeczny, ks. Józef Stabrawa, który jako proboszcz mszańskiej parafii, zdecydował m.in. o budowie muru wokół cmentarza.

Przy murze w rogu cmentarza znajduje się grób rodziny Korytowskich, którzy przez krótki czas byli właścicielami dworu. Dla rozwoju Mszany Dolnej ważną postacią był Konstanty Korytowski – kolator nowego kościoła w stylu neogotyckim oraz udziałowiec spółki budującej kolej. Jednak na skutek zamiłowania do hazardu, utracił majątek i popełnił samobójstwo. Z tego faktu wynika jedna z hipotez umieszczenia grobu pod murem, druga – równie prawdopodobna – zakłada, że był to pierwszy pochówek na nowym cmentarzu.

Michał Wójcik wspomniał także rodzinę Kalczyńskich. Rozalia i Julian Kalczyńscy prowadzili działalność handlową. Należeli do nielicznej grupy chrześcijańskich rodzin, zajmujących się z powodzeniem kupiectwem. Z kolei ich syn, Aleksander, prowadził restaurację, był patriotą i działaczem społecznym. Za działalność konspiracyjną został aresztowany przez gestapo i więziony w obozach Auschwitz oraz Sachsenhausen. Wspomnienia Aleksandra Kalczyńskiego pt. „Przeminęło jak zły sen... Wspomnienia z obozów Auschwitz i Sachsenhausen” wydało niedawno Wydawnictwo Muzeum Auschwitz-Birkenau.

Nieopodal grobowca rodziny Kalczyńskich znajduje się miejsce pochówku Wiktorii i Jakuba Bardów, rodziców biskupa Franciszka Bardy. Nagrobek z wizerunkiem Matki Bożej zwraca uwagę swoim pięknem. Biskup Franciszek Barda pełnił wiele ważnych funkcji w Kościele, m.in. był rektorem krakowskiego seminarium duchownego. Przez wiele lat kierował diecezją przemyską.

Uczestnicy spaceru historycznego po mszańskim cmentarzu zatrzymali się także przy grobie ks. Wincentego Jankowskiego, proboszcza parafii w latach 1878 – 1917. Jego największym dziełem jest kościół pw. św. Michała Archanioła, wzniesiony w latach 1891 – 1901. Ks. Wincenty Jankowski aktywnie włączał się również w życie społeczne miejscowości.

Kolejnym punktem spaceru było miejsce spoczynku Franciszka Dubowego, który na przełomie XIX i XX w. był dyrektorem mszańskiej fabryki konserw rybnych C. Warhanek, a następnie został wybrany wójtem Mszany Dolnej i przyczynił się do jej znacznego rozwoju. Obok znajduje się grobowiec, w którym zostali pochowani m.in. adwokat Adolf Blok oraz jego żona, Rozalia Blok – córka Franciszka Dubowego.

Przy jednej z głównych alei znajduje się grobowiec rodzin Czaplińskich i Serbeńskich. Spoczywa tam m.in. Władysław

Czapliński – lekarz kolejowy i gminny, który dzięki uzyskaniu specjalizacji ginekologicznej przyczynił się do zmniejszenia śmiertelności noworodków i kobiet, które wcześniej nie miały właściwej opieki po porodzie. Z kolei Adolf Serbeński prowadził wytwórnię nart.

Niszczący grobowiec rodziny Winterów przypomina postać drugiego mszańskiego notariusza – Emanuela Wintera. On sam po niekorzystnych dla siebie wyborach na wójta wyjechał z Mszany Dolnej, ale spoczywają tu jego rodzice – Emilia i Edward.

Sędziowie należeli do elity Mszany Dolnej i czynnie uczestniczyli w życiu społecznym i kulturalnym miejscowości. W grobowcu Piwońskich – Kisielów spoczywa sędzia Władysław Kisiel. Z kolei Helena z Piwońskich Kisiel zajmowała się księgowością w fabryce konserw. Należała do najlepiej wykształconych i najlepiej zarabiających kobiet w Mszanie Dolnej w I poł. XX w.

Charakterystyczny drewniany nagrobek znajduje się na miejscu spoczynku sędziego Stanisława Panasia. Był on zasłużonym działaczem społecznym. Wspierał mszański oddział Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”. Od 1914 r. był komisarzem wojskowym Naczelnego Komitetu Narodowego w Mszanie Dolnej.

Wielką postacią Mszany Dolnej była harcmistrz Barbara Panaś, do dziś wspominana przez wiele pokoleń harcerzy. „Babcia Panasiowa” – wieloletnia komendantka Hufca „Gorczańskiego” zmarła w 2010 r. Była człowiekiem o wielkim sercu i wspaniałą wychowawczynią, instruktorką i organizatorką obozów harcerskich. Za swoją działalność została odznaczona m.in. Krzyżem Zasługi dla ZHP i Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia, a także Orderem Uśmiechu.

W centralnym miejscu cmentarza znajduje się pomnik – mogiła ofiar terroru hitlerowskiego i stalinowskiego. Historię jego powstania przybliżyła Anna Knapczyk. Jest to miejsce pochówku m.in. więźniów zamordowanych przez Niemców w Kasinie Wielkiej.

W październiku 1948 r. delegacja członków komitetu oraz więźniów obozów koncentracyjnych przywiozła w specjalnej urnie prochy i ziemię spod ściany śmierci bloku nr 11 w byłym niemieckim obozie zagłady w Oświęcimiu. Na czele delegacji stał Franciszek Knapczyk. Autorem pomnika jest artysta rzeźbiarz, Władysław Jania. Pierwotnie w tym miejscu stał brzozy krzyż, który widnieje na archiwalnej fotografii.

Naprzeciwko pomnika spoczywa Piotr Kaleciak, zasłużony działacz mszańskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego, autor wielu opracowań. Zmarł w 1978 r.

Piękną kartę swoim życiem zapisał farmaceuta Franciszek Fraś, który wraz z żoną Stefanią prowadził aptekę. Podczas II wojny światowej angażowali się działalność konspiracyjną i stanowili podporę dla wielu mieszkańców.

Uczestnicy spaceru wspomnieli również Sebastiana Flizaka, filologa germańskiego, niezwykle zasłużonego badacza szeroko pojętej kultury zagórzańskiej, autora szczegółowych opracowań, do których odwołują się współcześni naukowcy. Sebastian Flizak założył w Mszanie Dolnej Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcące, które miały zasadnicze znaczenie dla podwyższenia poziomu edukacji. Dziełem, które przetrwało do dziś, jest mszański

oddział Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego.

W pobliżu pomnika spoczywa także Olga Illukiewicz – nauczycielka historii, autorka „Kroniki Mszany Dolnej”, która znajduje się w zbiorach Biblioteki Miejskiej.

Uczestnicy spaceru zatrzymali się też przy grobie Ludwika Mroza ps. Dębówka, oficera Armii Krajowej, odznaczonego Krzyżem Virtuti Militari. Ludwik Mróz był związany z Podhalańską Spółdzielnią Owocarską w Tymbarku.

Tuż obok spoczywają duchowni. Ks. prałat Mieczysław Noworyta to zasłużony proboszcz parafii pw. św. Michała Archanioła; długoletni sekretarz generalny Stowarzyszenia Młodzieży Męskiej Archidiecezji Krakowskiej, a w latach 1950 – 1958 prefekt krakowskiego seminarium duchownego. O. Norberta Bajorka, franciszkanina, pamięta wiele osób. Był kapelanem Sióstr Rodziny Maryi, spowiednikiem dekanatu Mszana Dolna i wielu zgromadzeń zakonnych.

Michał Wójcik wspomniał również o kwaterze, w której spoczywają przedstawiciele rodziny hrabiów Krasińskich. Zaznaczył jednak, że historia tego rodu to temat na osobny spacer.

Uczestnicy wydarzenia zatrzymali się przy grobach dwóch wybitnych mszańskich artystów rzeźbiarzy. Władysław Jania rzeźbił w kamieniu. Był absolwentem Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, uczniem prof. Ksawerego Dunikowskiego. Zaprojektował m.in. pomnik – mogiłę ofiar hitleryzmu i stalinizmu, a także pomniki Jana Kochanowskiego w Zwoleniu i Sycynie. Z kolei Stanisław Ciężadlik był aktywnym działaczem Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego. Tworzył w drewnie i malował. Jego rzeźby i ołtarze można podziwiać w wielu świątyniach, m.in. w kościele pw. św. Michała Archanioła.

Wybitną postacią, spoczywającą na mszańskiej nekropolii, jest ks. infułat Teofil Skalski, świadek historii, prześladowany i więziony przez władze komunistyczne, autor wspomnień „Terror i cierpienie”. Urodził się w 1877 r. na Podolu. Był prałatem kapituły łuckiej, protonotariuszem apostolskim, administratorem apostolskim diecezji żytomierskiej, oficjałem kurii łuckiej, proboszczem parafii w Kijowie, Łucku i Mszanie Dolnej.

Wędrówka zakończyła się na cmentarzu wojskowym nr 363. Jak podkreślił prowadzący, na tym niewielkim obszarze spoczywają żołnierze różnych narodowości i wyznań. W większości zmarli oni w szpitalu polowym w Mszanie Dolnej na skutek obrażeń odniesionych podczas walk, powikłań z nimi związanych, a także chorób, np. tyfusu i czerwonki. Prowadzący przypomniał także o historycznych wydarzeniach z 1914 r. – rozwiązaniu Legionu Wschodniego oraz uformowaniu się 3. Pułku Piechoty, który został zaprzysiężony na błoniach przylegających do mszańskiego cmentarza (dziś na tym miejscu znajduje się kaplica).

Projekt „Spotkanie z Historią terenu zagórzańskiego. Historia to Przyszłość” został dofinansowany przez Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego.

źr./fot.: TV28